

INA MAY GASKIN (USA)

“... för hennes livslånga arbete med att lära ut säkra, kvinnocentrerade förlossningsmetoder som bäst gagnar den fysiska och mentala hälsan hos både mamma och barn.”

Ina May Gaskin har ofta kallats ”den mest kända barnmorskan i världen”. Hon är en pionjär inom en tusenårig yrkestradition som nu är utrotningshotad i hennes eget land. Hon kombinerar vetenskaplig fakta och analys med sin egen gedigna erfarenhet inom traditionell medicin. Ina May Gaskin är en förebild för barnmorskor som fortfarande vågar tänka i annorlunda banor och som försöker implementera en mer human obstetrik i olika länder – för att förse kvinnor med en möjlighet att välja vilken typ av förlossning som är rätt för dem.

Ina May Gaskin föddes den 8 mars 1940. Hon är gift med den allra förste Right Livelihood-pristagaren, Stephen Gaskin, som fick priset 1980 tillsammans med den organisation han byggt upp, Plenty International.

Ina May Gaskins första erfarenhet av barnafödande var 1970 då hon hjälpte till vid en förlossning i en skolbuss under en av Stephens turnéer för att hålla föredrag vid universitet och i kyrkor. Detta var innan de byggde upp ”The Farm”, ett internationellt kollektiv i Tennessee, och innan organisationen Plenty International grundades. Upplevelsen i bussen fick henne att börja studera till barnmorska, så att hon kunde hjälpa kvinnor i USA att styra över sin förlossning, i ett land där barnmorskan som yrke alltmer försvunnit under 1900-talet. Barnmorskornas försvagade ställning berodde främst på att ledande obstetrikere inte såg någon anledning till deras fortsatta existens, då högintensiva medicinsk-tekniska förlossningar (kejsarsnitt och användning av bedövning) är lättare att planera och mer lukrativa för sjukhus, försäkringsbolag och läkemedelsföretag. Dock har detta ofta inte varit för kvinnans och barnets bästa.

Förlossningscentret vid ”The Farm”

Med en stark motivation för barnmorskeyrket i ett land som saknade möjligheter för en sådan utbildning initierade Gaskin ”The Farm Midwifery Center” 1971. Centret blev under 70-talet känt för att utöva och lära ut traditionella barnmorske-kunskaper.

Då antalet kejsarsnitt i USA var uppe i 5% av alla födslar under tidigt 70-tal var centrets motsvarande siffra 1,7%. När andelen kejsarsnitt hade stigit till över 30% i USA år 2005 var andelen vid centret fortfarande endast ca 2%, trots att de t ex också hjälpt de som fött tvillingar, barn som fötts med fot- eller sätesbjudning, liksom kvinnor som fött mer än sex barn.

Resultat från utbildnings- och kampanjverksamhet

Under alla dessa år har Gaskin assisterat vid ca 1200 omedicinerade födslar – tillsammans med medarbetare blir det över 3000. Hennes arbete och expertis har varit banbrytande för barnmorskeutbildningen under årtionden, då denna kunskap ofta glömts bort i den tekniskt dominerande förlossningsvården. Hennes ”Gaskin manöver”, ett obstetriskt handgrepp hon lärt sig från traditionella guatemalanska barnmorskor, lärs nu ut internationellt. Förlossningsfilmer har hjälpt till att främja tekniker för att förebygga utdragna förlossningar, rutinemässig episiotomi (snitt i mellangården för att vidga slidmyningen) och för lyckade tvillingfödslar och sätesbjudningar.

I mer än ett decennium har Gaskin lett en kampanj för att öka medvetenheten om farorna med att använda Cytotec (generiskt namn: Misoprostol, också använt som abortpiller och magsårsmedicin) för att sätta igång eller påskynda förlossningar av bekvämlighetsskäl. Hennes artikel år 2000 som publicerades av online-tidskriften Salon.com (<http://www.salon.com/health/feature/2000/07/11/cytotec/print.html>) sägs ha varit orsaken till att läkemedelstillverkaren, GD Searle, sände ut ett brev till alla amerikanska mödravårdsinstanser med en varning för att använda läkemedlet på gravida kvinnor.

Att sätta normer för barnmorskor och mödravård

Efter att ha insett behovet av en hög kvalitet på barnmorskeyrket och dess utbildning, blev Gaskin en av grundarna av Midwives Alliance of North America (MANA). Hon var medlem av MANAs styrelse från 1982 till 2002, och dess ordförande i sex år.

MANA gav senare upphov till Midwifery Education and Accreditation Council (MEAC) och North American Registry of Midwives (NARM), en organisation som byggde upp en nationell kompetens-baserad certifiering av amerikanska barnmorskor. Dessa initiativ har lett till att mer än hälften av alla delstater idag erkänner NARMs direktiv. Gaskin och hennes kollegor har varit djupt involverade i denna process under mer än 25 år.

Analys av mödradödlighet

I slutet av 90-talet började Gaskin sin studie av mödradödligheten i USA för att med hjälp av korrekt statistik kunna argumentera för politiska rekommendationer. Initial-data tyder på att stigande dödstal åtminstone delvis - om inte i större utsträckning - beror på det ökande antalet kejsarsnitt och användningen av Misoprostol för att sätta igång förlossningsarbetet. Obduktioner efter att en kvinna dött under en förlossning är sällsynta i USA och avsaknaden av en obligatorisk federal standard för dödsattester gör insamlingen av data både svår och ofullständig.

I april 2011 införde kongressen en Maternal Accountability Act, vilken gör det obligatoriskt att använda en standardiserad dödsattest samt kräver att dödsfall i samband med förlossningar skall registreras. Ina May Gaskin har varit en hård förespråkare av denna lag.

Nuvarande huvudsakliga verksamhetsområden

Under 2011 har Ina May Gaskin huvudsakligen arbetat med:

- ”Safe Motherhood Quilt Project”, ett lapptäcke där alla kvinnor som dött i barnsäng i USA sedan 1982 finns namngivna på varsin tygbit. Projektet syftar till att få nationen att ta det första steget mot att sänka den för tillfället stigande mödradödligheten genom att skapa ett konsekvent, obligatoriskt system för rapportering, klassificering och registrering av mödradödligheten i USA, samt att börja granska och analysera dess orsaker.
- En informationskampanj, riktad till kvinnor, barnmorskor, sjuksköterskor och läkare, om de potentiella ”biverkningar” (dödsfall av såväl mor som barn) av att använda Misoprostol för att sätta igång förlossningen.
- Undervisning. Gaskin har föreläst för läkare och barnmorskor över hela USA, Argentina, Kanada, Mexiko, Brasilien, Costa Rica, Sverige, Norge, Danmark, Island, Tyskland, Schweiz, Israel, Italien, Österrike, Frankrike, Nederländerna, Slovenien, Ryssland, Ungern, Tjeckien, Spanien, Australien, Nya Zeeland och Japan.
- Hon främjar också amning och bekämpar sjukhusrutiner som i onödan skiljer nyfödda från sina mödrar, liksom puritanska attityder som avskräcker många kvinnor från amning. I vissa stater i USA är det fortfarande ovanligt att ammande mödrar syns offentligt - en del mammor har hotats med arrestering för att de ammat på offentlig plats.

Böcker och publikationer

1975 blev Gaskins bok ”Spiritual Midwifery” omedelbart en kioskvältare, och snart betraktad som en bibel för hemförlossningar och kvinnocentrerad förlossning. Efter att ha blivit översatt till holländska, tyska, danska, ryska och spanska, har boken lyckats övertyga otaliga kvinnor om att det är möjligt att närma sig sin förlossning utan rädsla, och att man kan vara säker på att de flesta kvinnors kroppar är fullt kapabla att föda på

naturlig väg. Några av hennes nyare böcker är ”Guide to Childbirth” (2003), ”Guide to Breastfeeding” (2009), samt ”Birth Matters: A Midwife's Manifesta” (2011). 2009 blev Gaskin hedersdoktor vid Thames Valley University i London.

Citat av Ina May Gaskin

”Ett samhälle som inte värdesätter sina mödrar eller barnafödande kommer att lida av alla möjliga negativa effekter p.g.a. detta. En god start i livet för varje individ spelar en stor roll för hur världen ser ut, så vi har mycket att vinna på att ge mödrar och barn den bästa tänkbara vården vid denna viktiga tidpunkt i livet.”

Kontaktuppgifter

Ina May Gaskin
149 Apple Orchard Lane
Summertown TN 38483
USA

www.inamay.com
www.rememberthemothers.net